

Índex

Editorial	
Les cartes damunt la taula	2
Consell de redacció	
Carretera Illes-Sant Marçal. Crònica d'una lluita pels drets ambientals	4
Coordinadora per a la Salvaguarda del Montseny	
Avis savis: La família Masferrer i Fàbregas de can Sellers	10
Josep Pujantell i Sergi Travessa.	
Mots mig perduts (III)	15
Cèsar Gutiérrez i Perearnau	
Pere Alzina i Bilbeny	
Santa Maria de l'Esperança. La Batllòria. Sant Celoni. Vallès Oriental / Montseny Jussà. Catalunya	16
Antoni Mora Verges	
La llúdriga torna a la Tordera	17
Enric Badosa i Malagelada	
L'últim llop del montnegre	18
Dani Rangil	
Bcn World, un fracàs per al territori	20
Joan Pons Solé	
La canonada de la vergonya	22
Equip tècnic de la CSM	
La restauració del talús de Collformic	27
Elisenda Navarro i Òscar Monferrer	
Equip d'ambientòlegs de la CSM	
EcoConsells (III):	
Vacances responsables i turisme sostenible	28
Cristóbal Alcalà Lara	



Portada: Salamandra (*Salamandra salamandra*)
Fotografia: Jordi Novell

Editorial

Les cartes damunt la taula

Al' anterior número d'aquesta revista¹ denunciàvem la campanya ideològica engegada des d'instàncies polítiques, econòmiques i mediàtiques, a favor de la mercantilització dels espais naturals protegits a Catalunya, i advertíem sobre la fragilitat dels actuals mecanismes de protecció. Avui, a mitjans de l'any 2014, estem en condicions d'afirmar que l'esmentada campanya s'està desenvolupant a marxes forçades i se'n comencen a veure algunes de les conseqüències.

Pel que fa al Montseny en particular, des de primers d'any estem assistint a un seguit d'intents de trencar les figures jurídiques de protecció, a través de fets consumats. Ens referim ací tant al projecte de construir al turó de l'Home amb l'excusa de recuperar l'observatori meteorològic, com al projecte de construcció d'una carretera («arranjament i pavimentació del camí²», en diuen ells) entre les Illes i Sant Marçal, a la capçalera de la Tordera. Ambdós exemples, tot i que no exhaureixen, ni de bon tros, les accions dedicades a aquest objectiu, es poden considerar paradigmàtics d'allò que denunciem.

En el primer cas descrit, el director del Servei Meteorològic de Catalunya apareix com a promotor d'aquest projecte disbauxat,³ amb el suport més o menys oficial de Territori i Sostenibilitat, mentre que en el segon ha estat l'alcalde de Montseny l'autoritat que l'ha promogut. Els dos projectes, però, compten amb el suport de la Diputació de Barcelona, organisme encarregat de vetllar per la conservació de les zones protegides del Parc Natural del Montseny, que el mes de juny passat veia ampliat, a més, el perímetre comprès sota la figura de Reserva de la Biosfera.

Tot i que els pretextos exhibits són de naturalesa diferent en cada cas, el que es pretén en realitat és forçar la legalitat existent, permetent actuacions que, o bé s'han intentat dur a terme saltant-se els mecanismes legals previstos (com seria el cas de la carretera Illes-Sant Marçal) o, fins i tot, anunciant la possible aprovació d'una legislació específica que permeti trencar les limitacions urbanístiques imposades pel Pla Especial del 2009 (pel que fa al projecte del turó de l'Home).

Aquest segon exemple ve a tall d'un altre projecte: el que s'està intentant dur a terme al Parc Natural del cap de Creus. La metodologia que es vol emprar, en aquest darrer cas, comporta l'aprovació d'una llei *ad hoc*, que permeti saltar-se la normativa de protecció per tal de construir edificacions d'una superfície superior a cinc-mil metres quadrats, a la cala Montjoi.⁴

Al marge de la megalomania que destil·la aquest assumpte,

ni el menys agosarat deixarà d'intuir que, darrere d'aquesta maniobra legal, hi ha el desig, més o menys explícit, d'obrir la porta a canvis normatius que permetin l'explotació dels espais naturals protegits, per part de la iniciativa privada. L'aprovació d'una disposició legal com la que hem comentat comportaria l'assentament d'un precedent força greu: el trencament del principi d'igualtat davant la llei.

És el mateix cas que al Montseny. Un cop establerta l'excepció, ¿amb quins arguments s'impedirà que qualsevol promotor reclami el seu dret a fer el mateix?

El cert és que tot aquest enrenou, a prop dels espais naturals protegits, no deixa de ser una còpia matussera d'allò que el govern de Madrid està tractant d'imposar als Parques Nacionales i en altres espais protegits,⁵ promocionant-ne l'ús indiscriminat per afavorir els negocis d'uns quants amics. L'única diferència amb Catalunya rau en el fet que ací les excuses pretenen adoptar el caire d'instal·lacions científiques o bé de projectes d'interès públic.

Hem d'assenyalar que en aquesta campanya ideològica, a la qual fèiem referència més amunt, els nostres governants han trobat el concurs, potser mercenari, d'alguns coneguts «naturalistes» que han fet tota la seva carrera a redós d'aquesta muntanya.

El que resta molt clar és que s'està seguint la tàctica de privar aquestes resolucions del debat públic que els correspon. Cal no oblidar que, en la majoria dels casos contemplats, els projectes es duen a terme utilitzant diner públic. Diners dels nostres impostos que, un cop més, es

fan servir per afavorir interessos privats, d'una o altra manera. Amb base a aquesta tàctica, els governants estan prenent decisions per damunt i al marge d'allò que els ciutadans i les ciutadanes del nostre país opinen i desitgen.

Aquest escenari ha aconseguit que la segona afirmació, que fèiem al número 36 d'aquesta mateixa revista, s'hagi vist convertida en realitat. Dit d'una altra manera, la ciutadania ha rebutjat aquestes agressions contra els espais naturals i s'ha començat a mobilitzar de forma activa i continuada.

No ens esplaiarem més sobre els detalls d'aquesta mobilització, que seran tractats en unes altres pàgines d'aquesta revista. Sobre el que sí que volem reflexionar és sobre el fet que hi ha una intencionalitat dels poderosos per suprimir drets ambientals, drets aconseguits amb l'esforç continuat de més de trenta anys de lluites. Aquesta ofensiva és similar a la que s'ha fet per retallar altres drets socials com l'educació, la sanitat o els drets laborals.

El cas és que la resistència de la població, respecte a la reducció dels drets ambientals, està sent més gran de la que alguns polítics, confiats que la ciutadania ja està prou capficada a sobreviure, esperaven trobar.

En els propers mesos hem de veure fins a quin punt arribarà la pugna, però una cosa ha quedat prou clara: qualsevol intent d'anorrear aquests drets toparà amb la reacció de la població, que ha decidit no restar callada davant d'unes agressions que posen en perill el futur d'aquesta muntanya, del medi ambient en general i de les generacions futures.

Consell de redacció

Sant Celoni, juliol de 2014



Manifestació contra la carretera Illes-Sant Marçal, a la rotonda de Campins, 27 d'abril de 2014.
Fotografia: Carles Lumeras

- ¹ Vegeu «Parcs Naturals, Reserves de la Biosfera i privatitzacions», *La Sitja del Llop-Revista del Montseny*, número 36, desembre de 2013.
- ² D'acord amb la denominació emprada pel *Projecte Fase II d'arranjament i pavimentació del camí de connexió de les carreteres BV-53001 amb BV-5114*, Ajuntament de Montseny, 20 de setembre de 2011.
- ³ Vegeu-ne informació més àmplia en altres pàgines d'aquest mateix número.
- ⁴ Ens referim, evidentment, al projecte anomenat Bulli Foundation.
- ⁵ Vegeu «Lleis a la carta per a obres il·legals», *La Vanguardia*, 20 de maig de 2014.